

Вноситься
Кабінетом Міністрів України

Ю. СВИРИДЕНКО

“ ”

2026 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Кримінального кодексу України
щодо удосконалення відповідальності за вчинення кримінальних
правопорушень проти довкілля та у сфері управління відходами

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

1. Внести до Кримінального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25—26, ст. 131) такі зміни:

1) у статті 96³:

частину першу доповнити пунктом 7 такого змісту:

“7) вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених статтями 236, 237, 239, 240, 241—243, 246, 268 та 268¹ цього Кодексу.”;

частину другу доповнити пунктом 5 такого змісту:

“5) вчинення уповноваженою особою юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених статтями 236, 237, 239, 240, 241—243, 246, 268 та 268¹ цього Кодексу.”;

2) статті 236 і 237 викласти в такій редакції:

“Стаття 236. Порухення правил екологічної безпеки

1. Порухення порядку здійснення оцінки впливу на довкілля, вимог екологічної безпеки під час проектування, розміщення, будівництва, реконструкції, введення в експлуатацію, експлуатації та ліквідації підприємств, споруд, пересувних засобів та інших об’єктів, якщо це створило небезпеку для життя, здоров’я людей чи довкілля, —

карається штрафом від однієї тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від трьох до п’яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

2. Ті самі діяння, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб або якщо вони заподіяли істотну шкоду, —

караються штрафом від шести тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від чотирьох до семи років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Діяння, передбачені частиною першою або другою цієї статті, якщо вони спричинили загибель людей або надзвичайну екологічну ситуацію або інші тяжкі наслідки, —

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Примітка. 1. У статтях 236, 237, 239, 241, 242, 243, 268 та 268¹ цього Кодексу повторним визнається кримінальне правопорушення, вчинене особою, яка раніше вчинила будь-яке із кримінальних правопорушень, передбачених цими статтями.

2. У статтях 236, 239, 241, 242, 268 та 268¹ цього Кодексу істотною шкодою вважається така шкода, яка у сто або більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

3. У статтях 236, 237, 239, 241, 242, 243, 268 та 268¹ цього Кодексу тяжкими наслідками вважається шкода, яка у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян; або масове захворювання людей; або істотне погіршення екологічної обстановки в тому чи іншому регіоні (місцевості); або зникнення, масові загибель чи тяжкі захворювання об'єктів тваринного і рослинного світу; або неможливість використовувати природні ресурси в певному регіоні.

Стаття 237. Невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення

1. Ухилення від проведення або неналежне проведення на території, що зазнала забруднення, у тому числі небезпечними речовинами або відходами, або випромінюванням, дезактиваційних чи інших відновлювальних заходів щодо ліквідації або усунення наслідків екологічного забруднення, особою, на яку покладено такий обов'язок, —

карається штрафом від однієї до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів або позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

2. Ті самі діяння, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, —

караються штрафом від шести тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від чотирьох до семи років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Діяння, передбачені частиною першою або другою цієї статті, якщо вони спричинили загибель людей або надзвичайну екологічну ситуацію або інші тяжкі наслідки, —

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.”;

3) статтю 239 викласти в такій редакції:

“Стаття 239. Псування, забруднення та/або засмічення земель

1. Псування, забруднення та/або засмічення земель, у тому числі відходами, забруднюючими речовинами, чи іншими матеріалами, шкідливими для життя, здоров'я людей або довкілля, внаслідок порушення спеціальних правил, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи довкілля, —

карається штрафом від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

2. Ті самі діяння, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб або якщо вони заподіяли істотну шкоду, —

караються штрафом від шести тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від чотирьох до семи років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Діяння, передбачені частиною першою або другою цієї статті, якщо вони спричинили загибель людей або призвели до оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації або інші тяжкі наслідки, —

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.”;

4) статті 241—243 викласти в такій редакції:

“Стаття 241. Забруднення атмосферного повітря

1. Забруднення атмосферного повітря шкідливими для життя, здоров'я людей або для довкілля забруднюючими речовинами, відходами

промислового чи іншого виробництва внаслідок порушення законодавства в галузі охорони атмосферного повітря, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи довкілля, —

карається штрафом від трьох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

2. Ті самі діяння, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб або якщо вони заподіяли істотну шкоду, —

караються штрафом від шести тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від чотирьох до семи років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Діяння, передбачені частиною першою або другою цієї статті, якщо вони спричинили загибель людини або масове захворювання людей, або масову загибель об'єктів тваринного і рослинного світу або інші тяжкі наслідки, —

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Стаття 242. Порушення правил охорони вод

1. Порушення правил охорони вод (водних об'єктів), яке спричинило забруднення або засмічення поверхневих чи підземних вод і водоносних горизонтів, джерел питних, лікувальних вод або зміну їхніх природних властивостей, або виснаження водних джерел, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи для довкілля, —

карається штрафом від двох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

2. Ті самі діяння, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб або якщо вони заподіяли істотну шкоду, —

караються штрафом від шести тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від чотирьох до семи років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

3. Діяння, передбачені частиною першою або другою цієї статті, якщо вони спричинили загибель людини або масове захворювання людей, або

масову загибель об'єктів тваринного і рослинного світу або інші тяжкі наслідки, —

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Стаття 243. Забруднення та/або засмічення внутрішніх морських вод та/або територіального моря України

1. Неповідомлення спеціально відповідальними за те особами морських або повітряних суден або інших засобів і споруд адміністрації найближчого порту України, іншого уповноваженого органу або особи про скидання внаслідок крайньої потреби чи невідвротної втрати в межах внутрішніх морських вод та/або територіального моря України або вод виключної (морської) економічної зони України, забруднюючих речовин чи сумішей, що містять такі речовини, інших відходів, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей або живих ресурсів моря чи могло завдати шкоди зонам лікування і відпочинку або перешкодити іншим законним видам використання моря, —

карається штрафом від однієї тисячі до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк.

2. Забруднення та/або засмічення внутрішніх морських вод та/або територіального моря України або вод виключної (морської) економічної зони України забруднюючими речовинами, шкідливими для життя чи здоров'я людей, або відходами, внаслідок порушення спеціальних правил, незаконне скидання чи поховання в межах внутрішніх морських чи територіальних вод України або у відкритому морі зазначених матеріалів, речовин і відходів, якщо це створило небезпеку для життя чи здоров'я людей або живих ресурсів моря чи могло перешкодити законним видам використання моря, —

карається штрафом від двох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

3. Діяння, передбачені частиною першою або другою цієї статті, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб або якщо вони спричинили загибель людини або масову загибель об'єктів тваринного і рослинного світу або інші тяжкі наслідки, —

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.”;

5) в абзаці другому частини першої статті 247 слова “до ста” замінити словами “від однієї тисячі до п'яти тисяч”;

б) статтю 268 викласти в такій редакції:

“Стаття 268. Незаконне ввезення на територію України відходів чи транзит відходів

1. Ввезення на територію України чи транзит через її територію відходів без документа дозвільного характеру або з метою їх зберігання та видалення в Україні, порушення правил перевезення територією України відходів, —

караються штрафом від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або пробаційним наглядом на строк до трьох років, або обмеженням волі на той самий строк.

2. Ті самі діяння, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб або якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи для довкілля або призвело до заподіяння істотної шкоди, —

караються штрафом від двох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Діяння, передбачені частиною першою або другою цієї статті, якщо вони спричинили загибель людини або масове захворювання людей, або призвели до оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації або інші тяжкі наслідки, —

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.”;

7) доповнити Закон статтею 268¹ такого змісту:

“Стаття 268¹. Порушення встановленого порядку управління відходами

1. Проведення господарської діяльності з управління небезпечними відходами без ліцензії або порушення встановленого порядку управління відходами, якщо такі дії створили загрозу загибелі людей або забруднення довкілля, —

карається штрафом від однієї тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого, або обмеженням волі на строк до трьох років або позбавленням волі на той самий строк.

2. Ті самі діяння, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб або якщо вони заподіяли істотну шкоду, —

караються штрафом від шести тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від чотирьох до шести років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

3. Діяння, передбачені частиною першою або другою цієї статті, якщо вони спричинили загибель людини або масове захворювання людей або надзвичайну екологічну ситуацію або інші тяжкі наслідки, —

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.”.

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

**Голова
Верховної Ради України**